

การศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

A Study of Teachers' Roles on Teaching and Learning Management in the 21st Century of the
Schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization

มานะ แม่เขียว*

ดร.ปณิธาน วรรณวัลย์**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ 2) เพื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ได้แก่ครูผู้สอนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 349 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีความเชื่อมั่น 0.98 การวิเคราะห์ข้อมูลใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานโดยใช้สถิติ t- test

ผลการวิจัย พบว่า

บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 1 วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 3 จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้ ด้านที่ 4 พัฒนานตนเอง ด้านที่ 2 จัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านที่ 7 จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านที่ 9 จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านที่ 6 จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านที่ 5 เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านที่ 8 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ABSTRACT

The purposes of this research were: 1) to study teachers' roles on teaching and learning management in the 21st century of the schools under Chaiyaphum Provincial Administration Organization (CPAO) 2) to compare the teachers' roles on the teaching and learning management in the 21st century classified by school sizes, 3) to study the suggestions for the teachers' roles on teaching and learning management in the 21st century of the school under CPAO. The samples were 248 teachers from 26 schools who taught in the schools under CPAO in the academic year of 2014. The samples were chosen by employing simple random sampling technique. The research instrument was the rating scale questionnaire with the reliability of .098. The statistics employed for data analysis were frequency, percentage, standard deviation, and hypothesis was tested by using t-test

คำสำคัญ : การจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

*ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

**อาจารย์ประจำหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิ

The research results showed that

the teachers' roles on teaching and learning management in the 21st century of the schools under CPAO overall was at a high level. When considering each aspect, it was found that the highest mean was the first aspect: planning and creating learning unit. It was following by the third aspect: creating and developing learning medias, the fourth aspect: self-developing, the second aspect: creating lesson plans, the seventh aspect: learning measurement and evaluation, the ninth aspect: collecting learners' data individually, the sixth aspect: creating classroom environment, the fifth aspect: being a good role model and the eighth aspect: doing action research, respectively. When comparing the teachers' roles classified by the school sizes, the small and medium-sized schools overall and each aspect were not different.

Keywords : teachers' roles on teaching and learning management in the 21st century

ภูมิหลัง

การให้การศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21 ต้องเปลี่ยนแปลงทัศนะ จากกระบวนทัศน์แบบดั้งเดิม (tradition paradigm) ไปสู่กระบวนทัศน์ใหม่ ที่ให้โลกของนักเรียนและโลกความเป็นจริงเป็นศูนย์กลางของกระบวนกรเรียนรู้อยู่ เป็นการเรียนรู้ที่ไปไกลกว่าการได้รับความรู้แบบง่าย ๆ ไปสู่การเน้นพัฒนาทักษะและทัศนคติ ทักษะการคิด ทักษะการแก้ปัญหา ทักษะองค์การ ทัศนคติเชิงบวก ความเคารพตนเอง นวัตกรรม ความสร้างสรรค์ ทักษะการสื่อสาร ทักษะและค่านิยมทางเทคโนโลยี ความเชื่อมั่นตนเอง ความยืดหยุ่น การจูงใจตนเอง และความตระหนักในสภาพแวดล้อมและเหนืออื่นใด คือ ความสามารถใช้ความรู้อย่างสร้างสรรค์ ถือเป็นทักษะที่สำคัญจำเป็นสำหรับการเป็นนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ถือเป็นสิ่งที่ท้าทายในการที่จะพัฒนาเรียนเพื่ออนาคต ให้นักเรียนมีทักษะ ทัศนคติ ค่านิยม และบุคลิกภาพส่วนบุคคล เพื่อเผชิญกับอนาคตด้วยภาพในทางบวก ที่มีทั้งความสำเร็จและมีความสุข จากสภาพปัจจุบันของโลกแห่งเทคโนโลยีสารสนเทศและการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและมีอยู่ตลอดเวลา ไม่ว่าจะในด้านความรู้ที่จะต้องเผชิญเทคโนโลยีต่างๆ มาเกี่ยวข้องเป็นส่วนใหญ่โดยเฉพาะในด้านการศึกษา ทำให้เกิดบทบาทหน้าที่ขึ้นในชีวิตและเกิดปัญหาต่างๆ ตลอดเวลา นำผลกระทบมาสู่การดำเนินชีวิตในแต่ละวันของทุกคน และปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นไม่มีใครสามารถจะปฏิเสธมันได้ ไม่ว่าจะในด้านเศรษฐกิจและสังคม การเมือง ศีลธรรมจริยธรรมสิ่งแวดล้อมรวมทั้งด้านการศึกษา ซึ่งจะต้องดำเนินการแก้ไข เพื่อให้ทุกคนดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเป็นสุข ปัญหาด้านการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูงของนักเรียนในระดับการศึกษาภาคบังคับ พบว่าเด็กไทยมีคะแนนจากการทำข้อสอบที่วัดด้านการคิดวิเคราะห์ หรือการเขียนตอบสำหรับข้อคำถามที่ต้องให้อธิบายยาวๆ เพื่อจะทดสอบการวิเคราะห์ของนักเรียนนั้นไม่สามารถทำข้อสอบแนวนี้ได้ แต่ถ้าเป็นข้อสอบที่ใช้ความจำจะทำได้ดี (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2543, หน้า 1-2)

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียนแบบบรรยายนั้นไม่เอื้อต่อการพัฒนาทักษะที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็นได้ นักเรียนถูกสอนให้ท่องจำมากกว่าที่จะเรียนรู้ด้วยตนเอง ขาดแหล่งข้อมูลในการแสวงหาความรู้ ขาดปฏิสัมพันธ์กับทั้งเพื่อนเนื่องจากกิจกรรมไม่ส่งเสริมการเรียนแบบร่วมมือผู้สอน และสิ่งแวดล้อมทำให้ขัดต่อการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและการเรียนร่วมกับผู้อื่น เทคโนโลยีที่สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ปัญหา ร่วมกับการใช้เทคนิควิธีการเรียนการสอนที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เกิดทักษะการคิดขั้นสูงด้วยการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้บนเครือข่าย ที่เรียกว่า เว็บควอร์สที่เป็นนวัตกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบตามแนว คิดของปัญญานิยมเป็นฐาน

เพื่อสร้างกิจกรรมการเรียนรู้แบบนำทางให้ผู้เรียนได้ค้นหาคำตอบของคำถามที่ท้าทาย ที่ใช้แหล่งเรียนรู้ส่วนใหญ่หรือทั้งหมดจาก World Wide Web นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ที่กำหนดไว้ได้

จากการปฏิบัติหน้าที่ของผู้วิจัย สภาพการปฏิบัติงานและเห็นปัญหาของการปฏิบัติงานของครูที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่ายังขาดการวางแผนการปฏิบัติงาน ทำให้การประสานงานของในการทำงานประสบปัญหา เพราะปฏิบัติงานที่ไม่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้การแก้ปัญหาของนักเรียนขาดประสิทธิภาพ ขาดการติดตามประเมินผล ครูไม่มีความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ของตนเอง มีการดำเนินงานที่ไม่ต่อเนื่องและไม่มีการประเมินผลการทำงานอย่างเป็นรูปธรรมทำให้ประสบปัญหาที่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาในด้านต่างๆ ของนักเรียนที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ดังนั้นผู้วิจัยจึงตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทและหน้าที่ของครูที่จะศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ที่มุ่งเน้นไปสู่การสร้างคุณลักษณะต่างๆ ให้แก่ผู้เรียน คุณลักษณะเหล่านั้น ได้แก่ ประเด็นสำคัญของคุณครูยุคใหม่ ต้องไม่เน้นที่การสอน แต่ทำหน้าที่สร้างแรงบันดาลใจให้เกิดขึ้น ในตัวของผู้เรียน เน้นการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ เป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้ ในด้านเนื้อหาสาระสำคัญที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21 ต่อไป

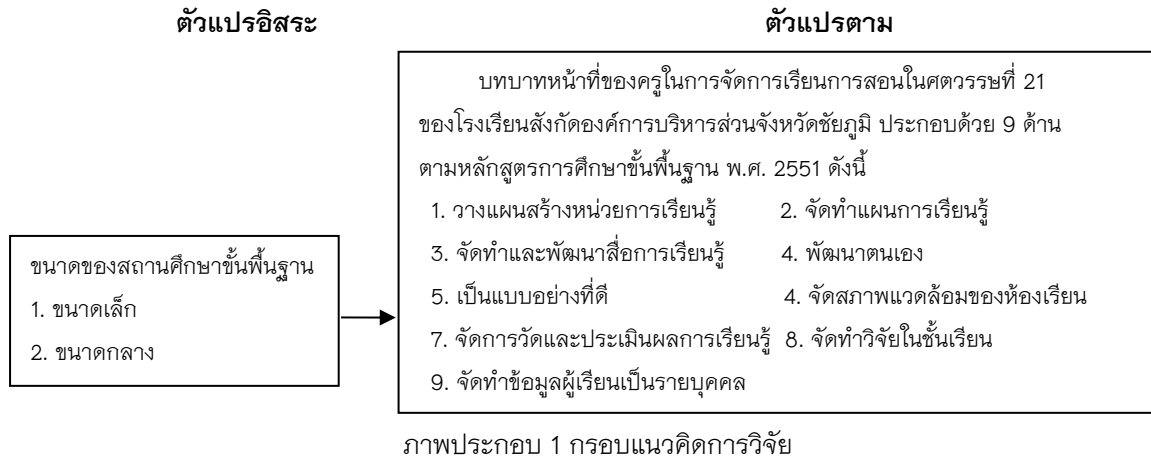
คำถามการวิจัย

1. บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เป็นอย่างไร
2. บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ครูและขนาดของโรงเรียน เป็นอย่างไร
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ
2. บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ จำแนกตามประสบการณ์ครูและขนาดของโรงเรียน
3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ

กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ มีวิธีการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูผู้สอนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 26 โรงเรียน จำนวน 698 คน
2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูผู้สอนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปีการศึกษา 2557 จำนวน 26 โรงเรียน จำนวน 349 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม ใช้สอบถามความคิดเห็นของครูบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย สถานภาพ และวุฒิการศึกษา ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 คำถามมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ตามแบบวิธีของลิเคอร์ท (Likert) (บุญชม ศรีสะอาด, 2545) หน้า 67-70) ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิดสำหรับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21

การเก็บรวบรวมข้อมูล

- ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้
1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏชัยภูมิถึงนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่ออนุญาตออกหนังสือไปยังโรงเรียนในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลตามกลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัย

2. นำแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์จากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ และขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามแล้วส่งคืนในเวลา 1 สัปดาห์ ปรากฏผลได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา จำนวน 248 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้วิธีการ 2 วิธีดังนี้

2.1 นำแบบสอบถามส่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยด้วยตนเอง และขอแบบสอบถามกลับคืนภายใน 1 สัปดาห์

2.2 เมื่อผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามภายใน 1 สัปดาห์ จึงประสานขอความอนุเคราะห์ ติดต่อทางโทรศัพท์ หากผู้วิจัยไม่ได้รับแบบสอบถามคืนภายใน 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยได้ติดตามเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่าร้อยละ 2. ค่าเฉลี่ย 3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน t-test แบบ Independent Samples

สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีระดับการปฏิบัติที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือด้านที่ 1 วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยระดับสูงสุด รองลงมาได้แก่ ด้านที่ 3 จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ ด้านที่ 4 พัฒนาตนเอง ด้านที่ 2 จัดทำแผนการเรียนรู้ ด้านที่ 7 จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ด้านที่ 9 จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล ด้านที่ 6 จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน ด้านที่ 5 เป็นแบบอย่างที่ดี ด้านที่ 8 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า

ด้านที่ 1 วางแผนสร้างหน่วยการเรียนรู้ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ข้อหน่วยการเรียนรู้กะทัดรัด ชัดเจน ครอบคลุมเนื้อหาสาระในการจัดการเรียนการสอน เน้นทักษะ ความรู้และความเชี่ยวชาญที่เกิดกับผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มาตรฐานการเรียนรู้ สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจในการเรียนในเชิงสหวิทยาการระหว่างวิชาหลักที่เป็นจุดเน้น

ด้านที่ 2 จัดทำแผนการเรียนรู้ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการกำหนดสื่อ/นวัตกรรม/แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้/ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง กิจกรรมการเรียนรู้ ง่ายและความสามารถของผู้เรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีการกำหนดเนื้อหาสอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้สอดคล้องกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง

ด้านที่ 3 จัดทำและพัฒนาสื่อการเรียนรู้อื่นๆ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือมีการเตรียมตัวผู้สอน เตรียมความพร้อมของตัวผู้สอนในการใช้สื่อการสอน โดยการทำความเข้าใจในเนื้อหาที่มีในสื่อ ขั้นตอน และวิธีการใช้ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการเตรียมจัดสภาพแวดล้อม เช่น สถานที่ ห้องเรียน ห้อง Lab วัสดุอุปกรณ์ เครื่องไม้เครื่องมือ และสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ

ด้านที่ 4 พัฒนาตนเอง โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือครูให้เป็นผู้ที่มีทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ มีการใช้เครื่องมือและกำหนดยุทธศาสตร์

สู่การปฏิบัติในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการสร้างความสมบูรณ์แบบในมิติของการสอนด้วยเทคนิค
วิธีการสอนที่หลากหลาย

ด้านที่ 5 เป็นแบบอย่างที่ดี โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีความรู้กว้างขวางนอกเหนือไปจากความรู้เฉพาะ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเอาใจใส่ต่อการ
เรียนความประพฤติ ความเป็นอยู่ และ แต่งกายเหมาะสม มีอารมณ์มั่นคง มีเสียงพูดชัดเจน และมีลักษณะของความ
เป็นผู้นำ

ด้านที่ 6 จัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดสร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยี เครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มี
คุณภาพและข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ มีการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน

ด้านที่ 7 จัดการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดมีการใช้แบบทดสอบมาตรฐานสำหรับการทดสอบย่อยและทดสอบ
รวมสำหรับการประเมินผลในชั้นเรียน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือเน้นการนำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติ
ของผู้เรียนมาปรับปรุงแก้ไขงาน

ด้านที่ 8 จัดทำวิจัยในชั้นเรียน โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือการวิจัยจากปัญหาที่เกิดขึ้นในชั้นเรียนเกี่ยวกับการเรียนการสอน และข้อที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ เป็นการทำวิจัย จากปัญหาที่เกิดขึ้นจริง

ด้านที่ 9 จัดทำข้อมูลผู้เรียนเป็นรายบุคคล โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา
เป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ มีการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้ศักยภาพของ
นักเรียนแต่ละคน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ผู้สอนได้จัดเตรียมการสอน สื่อ หรือนวัตกรรม สำหรับดำเนินการ
จัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียนได้สอดคล้องเหมาะสม ตรงตามความต้องการของผู้เรียน

2. เมื่อเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาด
ของโรงเรียน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลางโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียน
ที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ พบว่าครูควรมีมีการกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เหมาะสม
และสอดคล้องกับศักยภาพของผู้เรียน ครูควรมีความรู้กว้างขวางนอกเหนือไปจากความรู้เฉพาะ ครูมีการใช้
เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ครูเน้นการนำประโยชน์ของผล
สะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุง ครูมีการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอนตาม
ปฏิทินอย่างชัดเจนและหลากหลายกิจกรรมการเรียนรู้ ครูมุ่งเน้นการสร้างความรู้และเข้าใจในเชิงลึกมากกว่าการ
สร้างความรู้แบบผิวเผินควรสร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้
ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสังกัดองค์การ
บริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ ปรากฏผลว่า

1. ระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของ
โรงเรียนที่สังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมาก การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ

การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ต้องปรับจากเดิมจากที่เน้นการเรียนรู้จากชุดความรู้ที่มีความชัดเจนสามารถพิสูจน์ได้ เป็นการเรียนรู้อีกชุดหนึ่ง คือความรู้ที่ไม่ชัดเจน อาจจะไม่แม่นยำและมีความคลุมเครือ เพื่อให้ผู้เรียนศึกษาหาคำตอบด้วยตนเอง หากจะให้ตีความ หรือบ่งชี้ลงไปอีกว่า ทักษะใดที่สำคัญที่สุดสำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คำตอบคือ แรงบันดาลใจที่จะเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นหัวใจที่สำคัญที่สุด และส่งผ่านแรงบันดาลใจเหล่านี้ไปยังผู้อื่นและทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง แม้ว่าในศตวรรษที่ผ่านมาจะให้ความสำคัญกับการอ่านออกเขียนได้ (Literacy) แต่สำหรับการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ความหมายของคำว่าอ่านออกเขียนได้ที่เราคุ้นเคยกันอยู่อาจไม่เพียงพออีกต่อไป และจุดอ่อนของการศึกษาไทย คือ ผู้เรียนไม่ได้ทักษะที่สำคัญต่อชีวิต แต่ได้แค่วิชาเพียงเพื่อเอาไปตอบข้อสอบ แต่ผลเพียงเท่านั้นไม่พอ สิ่งที่ต้องให้ความสำคัญ คือ ต้องสร้างให้ลูกศิษย์เกิดความเป็นมนุษย์ ทักษะการเรียนรู้ และแรงบันดาลใจสอดคล้องกับแนวคิดของ ตะวัน เทวอักษร (2555, หน้า 12) กรรมการผู้อำนวยการบริษัทอักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด ให้มุมมองเกี่ยวกับการเด็กไทยในศตวรรษที่ 21 ว่าเด็กยุคนี้จะต้องมีคุณลักษณะที่สำคัญ 3 ประการ ประการแรก คือ มีทักษะที่หลากหลาย เช่น สามารถทำงานร่วมกับคนเยอะๆ ได้อย่างรวดเร็ว รับผิดชอบงานได้ด้วยตนเอง และรู้จักพลิกแพลงกระบวนการแก้ไขปัญหาได้ ประการที่สอง คือ มองโลกใบนี้เป็นโลกใบเล็กๆ ไม่ได้จำกัดขอบเขตอยู่เฉพาะประเทศไทย เพื่อมองหาโอกาสใหม่ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายและประการสุดท้าย คือ เด็กไทยยุคใหม่ต้องมีทักษะด้านภาษา เพราะหากพูดหรือใช้แต่ภาษาไทยก็เหมือนกับมี “กะลา” มาครอบเอาไว้เมื่อเป็นเช่นนี้รูปแบบการสอนที่ครูเน้นการใส่ความรู้เข้าไปในสมองของเด็กไม่ได้ทำให้เด็กเกิดทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สิ่งที่เกิดได้เป็นเพียงความรู้พื้นฐานเท่านั้น ดังนั้น ครูจะต้องปรับแนวทางการเรียนการสอน (pedagogy) โดยครูจะต้องทำให้เด็กรักที่จะเรียนรู้ตลอดชีวิต และมีเป้าหมายในการสอนที่จะทำให้เด็กมีทักษะชีวิต ทักษะการคิด และทักษะด้านไอที สอดคล้องกับแนวคิดของ สมเกียรติ อ่อนวิมล (2556, หน้า 212) กล่าวถึงมุมมองของนักเรียนในศตวรรษที่ 21 ว่าคนรุ่นใหม่เกิดมาท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นแล้ว กำลังเกิดอยู่ และจะเกิดต่อไป คนรุ่นใหม่จึงสามารถรับรู้และเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวได้อย่างสะดวกรวดเร็ว ส่วนคนรุ่นเก่านั้นแม้จะเกิดมาพร้อมกับความรู้เก่าและเทคโนโลยีเก่า ประกอบกับการได้เห็นโลกที่เปลี่ยนไปต่อหน้าแต่ก็ปรับตัวไม่ทัน มักจะยึดติดและพึงพอใจกับความรู้เก่าและวิถีชีวิตเก่าแต่เดิมมาด้วยความรู้สึกสะดวกและพอใจ ปรากฏการณ์นี้เป็นที่มาของความล้มเหลวของสังคมที่คนรุ่นเก่ากำกับดูแลวิถีชีวิตของคนรุ่นใหม่อย่างไม่ยอมต่อรอง เป็นปัญหาใหญ่ที่ฝังรากลึกอยู่ในหลักสูตรการเรียนการสอนในระบบการศึกษาที่ผู้จัดการบริหารการศึกษาไม่ยอมปรับเปลี่ยนไม่ยอมแก้ ยังผลให้การศึกษารุ่นใหม่ถูกบังคับโดยระบบให้ยังคงล้าหลังอยู่ในวิถีชีวิตของคนรุ่นเก่าต่อไป ดังนั้นจึงต้องมีการปฏิรูปการศึกษาเพื่อสร้างนักเรียนให้สามารถใช้ชีวิตในโลกแห่งการทำงานได้ โดยครูต้องสอนทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 คือความสามารถพิเศษที่เด็กๆ จำต้องพัฒนาเพื่อให้มีความพร้อมต่อการทำอาชีพในการทำงานและการดำเนินชีวิตอนาคตในศตวรรษที่ 21 ทักษะที่ว่านี้จัดเข้าเป็น 3 กลุ่มหลัก 1) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมซึ่งรวมถึงความริเริ่มสร้างสรรค์ การคิดแบบวิเคราะห์ การสื่อสาร การทำงานร่วมกัน 2) ทักษะด้านข้อมูลข่าวสารสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี, ซึ่งเกี่ยวข้องกับการใช้-การจัดการ-การประเมินข้อมูลข่าวสารจากระบบเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital) และ (3) ทักษะชีวิตและอาชีพการงาน ซึ่งรวมถึงการรู้จักยืดหยุ่นและปรับตัว การกำหนดทิศทางของตนเอง การทำงานกลุ่ม หรือทำงานเป็นทีม เข้าถึงเรื่องความแตกต่างหลากหลาย ความรู้รับผิดชอบ และการเป็นผู้นำ ขณะที่การศึกษาในศตวรรษที่ 21 ยังยังคงมุ่งเน้นเรื่องความรู้ในวิชาแกนหลักทั้งหลายที่เห็นว่าสำคัญจำเป็น แต่ก็ต้องให้มีการผสมผสานบูรณาการทักษะทั้งสามหมวดนี้เข้าไปในวิชาต่างๆ ที่เรียน การศึกษาในยุคศตวรรษที่ 21 จึงต้องก้าวข้ามคำว่าทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ ถึงแม้ความรู้ที่อยู่ในการปฏิบัตินั้นจะเป็นความรู้ที่ไม่ชัดเจน แต่ผู้เรียนเกิดกระบวนการการเรียนรู้ ซึ่งถือเป็นจุดที่สำคัญที่สุด และมีความซับซ้อนมากที่สุดเช่นกัน เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนสำหรับการดำรงชีวิตในยุคที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

ด้วยเหตุนี้ ครูจึงต้องมีความตื่นตัวและเตรียมพร้อมในการจัดการเรียนรู้เพื่อเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนมีทักษะสำหรับการดำรงชีวิตในโลกในศตวรรษที่ 21 โดยทักษะที่สำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skills) ที่มุ่งเน้นความรู้ความสามารถ และทักษะจำเป็น ซึ่งเป็นผลจากการปฏิรูปเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการเรียนการสอน ตลอดจนการเตรียมความพร้อมด้านต่างๆ ที่เป็นปัจจัยสนับสนุนที่จะทำให้เกิดการเรียนรู้ ปัจจุบันเป็นยุคแห่งการแข่งขันทางสังคมค่อนข้างสูง ส่งผลต่อการปรับตัวให้ทัดเทียมและเท่าทันกับความเปลี่ยนแปลง ที่เกิดขึ้นในบริบททางสังคมในทุกมิติรอบด้าน ครูแห่งศตวรรษที่ 21 ไม่ได้เป็นผู้ให้ความรู้แต่ต้องช่วยแก้ไขความรู้อันผิดๆ ของผู้เรียน เนื่องจากสังคมเปลี่ยนทำให้ผู้เรียนเปลี่ยน ผู้เรียนสมัยนี้ไม่ได้เรียนความรู้และข้อมูลสำคัญเฉพาะจากโรงเรียนอีกต่อไป ในทำนองเดียวกัน ชัยอนันต์ สมุทวณิช (2540, หน้า 112) มีความเชื่อมั่นว่า ความรู้เกิดจากการสร้างขึ้นโดยตัวผู้เรียน ครูมีบทบาทในการจัดการศึกษา ประกอบด้วยการจัดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมสร้างสรรค์ การคิดของผู้เรียนสอดคล้องกับความจำเป็น ความต้องการ และความเป็นไปได้ในปัจจุบันของพวกเขา การให้การศึกษาจึงต้องคำนึงถึงการคิดของผู้เรียนในแต่ละขั้นตอนของการพัฒนาความรู้ และโลกของผู้เรียนจะถูกสร้างขึ้น และสร้างใหม่ไปเรื่อยๆ ตามประสบการณ์ส่วนตัวของเขา ครูต้องใช้การ “เล่นเพื่อรู้” เป็นวิธีการสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เน้นให้ทั้งผู้เรียนและครูก้าวเข้าสู่การเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน ผู้ที่ต้องพัฒนาไม่ใช่เพียงผู้เรียนเท่านั้น แต่รวมไปถึงครูด้วยที่ต้องปรับบทบาทเป็นครูในศตวรรษที่ 21 โดยการไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่เป็น “ผู้เรียนรู้” เรียนไปพร้อมกับผู้เรียน ปรับกระบวนการเรียนการสอนเป็น “สอนน้อย เรียนมาก” เรียนรู้จากการปฏิบัติ เรียนรู้จากชีวิตจริง เรียนรู้จากความซับซ้อนและไม่ชัดเจนของโลกและสังคม รวมไปถึงสร้างความรู้ขึ้นใช้เองและส่งเสริมให้ผู้เรียนสร้างความรู้ขึ้นใช้เองเช่นกัน ครูต้องพัฒนาและปรับเปลี่ยนบทบาทเป็น “โค้ช” และการออกแบบการเรียนรู้เพื่อผู้เรียนในศตวรรษที่ 21

2. การวิเคราะห์เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนเมื่อจำแนกตามขนาดของโรงเรียน คือ โรงเรียนขนาดเล็ก และขนาดกลาง พบว่าการปฏิบัติไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 การที่ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่มีขนาดเล็ก และขนาดกลางมีบริบท สภาพแวดล้อม และปัจจัยอื่นๆ โดยเฉพาะปัจจัยด้านงบประมาณไม่แตกต่างกันมากนัก และบทบาทหน้าที่ของครูในการจัดการเรียนการสอน ไม่แตกต่างกันสอดคล้องกับงานวิจัยของ นวพร ชลารักษ์ (2558, หน้า 8) ที่ได้ศึกษาบทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ผลการวิจัยพบว่า การเปลี่ยนแปลงในยุคศตวรรษที่ 21 ส่งผลต่อวิถีชีวิตของคนในสังคม ระบบการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้ด้วย เดิมการศึกษามุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีทักษะเพียงอ่านออกเขียนได้ (Literacy) เท่านั้น แต่สำหรับในศตวรรษที่ 21 ต้องมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ การปฏิบัติ และการสร้างแรงบันดาลใจไปพร้อมกัน กล่าวคือ จะไม่เป็นเพียงผู้รับ (Passive Learning) อีกต่อไป แต่ผู้เรียนต้องฝึกการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง (Active Learning) โดยมีครูเป็น “โค้ช” ที่คอยออกแบบการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลได้ ประการสำคัญ คือ ครูในศตวรรษที่ 21 จะต้องไม่ตั้งตนเป็น “ผู้รู้” แต่ต้องแสวงหาความรู้ไปพร้อมๆ กันกับผู้เรียนในขณะเดียวกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ควรใช้เป็นแนวทางให้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง นำข้อมูลไปใช้ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาให้มีภาวะผู้นำการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ส่งผลให้เกิดประสิทธิผลต่อการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัย ครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาค้นคว้าถึงความสัมพันธ์ระหว่างการปฏิบัติกับองค์ประกอบด้านอื่นๆ ที่มีอยู่ในโรงเรียน เช่น คุณภาพนักเรียน ความพึงพอใจของบุคลากรในโรงเรียนและชุมชนเป็นต้น เพื่อจะได้นำผลการศึกษาค้นคว้าไปใช้ให้เกิดประโยชน์ในโอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กษรินทร์ วิริยะอารมณ์. (2545). *การศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของข้าราชการ กระทรวงศึกษาธิการ*. สารนิพนธ์ ศษ.ม. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง .(สำเนา)
- การยกระดับครูไทยในศตวรรษที่ 21 สืบค้น 19 พฤศจิกายน 2557 จาก [http://iqnewsclip.com/newserrice.asp](http://seminar.glf.or.th/file/Download File/621 นวพร ชลารักษ์. (2558). บทบาทของครูกับการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21. วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทิร์น. มิติใหม่ครูไทยสอนในแบบบูรณาการ. (2557). สืบค้น 15 ธันวาคม 2557 จาก <a href=). วรพจน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง และอชิป จิตตฤกษ์. (2554). *ทักษะแห่งอนาคตใหม่/ โดย James Bellanca และ Ron Brandt. กรุงเทพฯ : openworlds. วิฤทธิการศึกษไทย. สืบค้น 15 ธันวาคม 2557 จาก <http://thaipublica.org/2015/02/tor-1> สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2557). *รายงานการวิจัยแนวทางการพัฒนาการศึกษาไทยกับการเตรียมความพร้อมสู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน. (2558). *ยุทธการเปลี่ยน “ครูเฉย” สู่ครูยุคศตวรรษที่ 21*. สืบค้น 18 กุมภาพันธ์ 2558 จาก <http://seminar.glf.or.th/seminar/Topic/29>. สุทธิพร จิตต์มิตรภาพ. (2558). *การเปลี่ยนแปลงโลกของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 และการพัฒนาสู่ “ครูมืออาชีพ”*. สืบค้น 6 กุมภาพันธ์ 2558 จาก http://hu.swu.ac.th/files/km/55/2_changes_in_the_world21@.pdf. สूरศักดิ์ หลาบมาลา. (2540). “ยุทธวิธีส่งเสริมการคิด” *ศึกษาศาสตร์ปริทัศน์*. 12 (กันยายน-ธันวาคม 2540) 21-24 อ้างถึง Cardellichio Thomas and Wendy Fild. 1997. “Seven Strategies that Encourage Neural Branching” *Educational Leadership*. pp. 33-36*
- หทัยรัตน์ เทพสถิตย์. (2542). *รูปแบบการเรียนการสอนในวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี กลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. กรุงเทพฯ : วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- หน้าที่และความรับผิดชอบของครู. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.l3nr.org/posts/515344> (วันที่สืบค้น : 11 สิงหาคม 2557)
- อดุลย์ วิริยะเวชกุล. (2541). *คู่มือการจัดการเรียนการสอนระดับบัณฑิตศึกษา*. บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อุไร พลกล้า และ ศุภมาศ ณ ถลาง. (2539). “ทำไมจึงต้องนักเรียนเป็นศูนย์กลาง”. กรุงเทพฯ : หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา. (ัดสำเนา)
- Edwards, TB. (1950). *Measurement of some aspects of critical thinking*. *Journal of Experimental Education*, 18:263-278.
- Halpern, DF. (1998). *Teaching critical thinking for transfer across domains: Disposition, skills, structure training, and metacognitive monitoring*. *American Psychologist*. 53:449-455.